

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

κ.Μαρίας Αναξαγόρου (Elvira) και της κ.Μαρίας Λοϊζου (Anna)

στις 19 Δεκεμβρίου, 2007, στην Elvira Art gallery

Πολύ μου κακοφάνηκε όταν διάβασα πως κάποια έρευνα που έγινε μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατάταξε την Κύπρο στην τελευταία θέση αναφορικά με το ενδιαφέρον των συμπολιτών μας για τα πολιτιστικά πράγματα. Διαπιστώθηκε στην έρευνα πως δεν διαβάζουμε λογοτεχνία, δεν πηγαίνουμε στο θέατρο και σε συναυλίες και δεν παρακολουθούμε εκθέσεις εικαστικών τεχνών. Γενικά, δεν είμαστε φίλοι των Μουσών, και ας είναι ελληνίδες, γεγονός βέβαια που αφορά μόνο τους ελληνοκύπριους πολίτες της πατρίδας μας. Σχολιάστηκαν τα ευρήματα της έρευνας από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και μπορούσε να διακρίνει κάποιος μια θλίψη γι'αυτά, ταυτόχρονα όμως εκδηλώθηκε και ο φτηνός κομπασμός, αυτοσαρκασμός, πως εμείς διαπρέπουμε αλλού, όπως π.χ. στο φαϊ, στην επιδερμική διασκέδαση, στο επιτυχές κυνηγητό των υλικών αγαθών, αλλά πάνω απ'όλα βρήκαμε πάτημα στο αποτέλεσμα μιας άλλης έρευνας, αυτής που μας βάζει μπροστά σαν τους καλύτερους εραστές.

Νομίζω πως θα είμαστε πιο πολιτισμένοι και πειστικοί αν διερωτόμαστε: μήπως τα πραγματικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην έρευνα λαθεμένα κρίθηκαν ως κοινά για όλες τις χώρες και λαούς γιατί, μεταξύ άλλων, η διαφορετικότητα ίσως να οφείλεται στις ιδιαιτερότητες του περιβάλλοντος, στην ιστορική πορεία ενός λαού, στη γλώσσα, στα ήθη και έθιμα, στο μέγεθος της χώρας και του πληθυσμού, στοιχεία που δημιουργούν ξεχωριστούς τρόπους έκφρασης στην τέχνη. Ας δεχτούμε όμως, για κοινή βάση, πως η Τέχνη αναβλύζει ως έκφραση της θείας υπόστασης του ανθρώπου. Κατά ανάλογο τρόπο και οι «υποδεέστεροι» από τους Έλληνες εραστές δικαιούνται να διερωτούνται: με ποία στοιχεία μετρήθηκε η ερωτική επίδοση και πώς αυτή εκδηλώνεται για να κατατάσσεται σε μετρήσιμη κλίμακα; Είναι γεγονός πως η μικρή Κύπρος δεν έχει πολλούς και μεγάλους θιάσους ή θέατρα, μεγάλες συμφωνικές ορχήστρες και μέγαρα μουσικής ή πλούσιες γκαλερί με γνωστά έργα διάσημων καλλιτεχνών. Γίνονται όμως πολλές πολιτιστικές-καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, σεμνές και γνήσιες που συνήθως δεν έχουν το στοιχείο της εμπορευματοποίησης. Γι' αυτό και είμαστε σήμερα σ' αυτό τον ωραίο χώρο στην γκαλερί «Ελβίρα», για να δούμε τα έργα που μας παρουσιάζουν δύο νεαρές στην ηλικία καλλιτέχνιδες, η Μαρία Αναξαγόρου «Ελβίρα» και Μαρία Λοϊζου, «Άννα». Σκόπιμα αναφέρθηκα στο νεαρό της ηλικίας τους

για να τονίσω, κατά αντιπαραβολή, την ωριμότητα και πληρότητα της προσωπικότητάς τους. Όταν με κάλεσαν να τελέσω τα εγκαίνια της έκθεσής τους ένιωσα τιμή αλλά και πολλή χαρά. Διερωτήθηκα όμως πώς και μου έλαχε αυτή η ευχάριστη επιλογή μια και δεν είμαι ειδήμων τεχνοκρίτης έργων εικαστικής τέχνης, παρά μόνο ένας απλός, όπως χιλιάδες άλλοι, ερασιτέχνης. Για να βοηθηθώ λοιπόν να ετοιμάσω αυτή τη σύντομη παρουσίαση συναντήθηκα εδώ με τις καλλιτέχνιδες, όπου είχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συνομιλία, κυρίως για τις σκέψεις και ανησυχίες τους όπως εκφράζονται στο έργο τους. Η κουβέντα μας ήταν μακρά και θα΄λεγα εκ βαθέων. Δεν θα ήταν δόκιμο να αναφερθώ σ΄αυτή τη συνομιλία για να μη δώσω κλειδιά που θα βοηθήσουν να ανοίξουν εύκολα πόρτες ερμηνείας. Αν έκανα κάτι τέτοιο θα χανόταν η μαγεία της ανίχνευσης, της διερεύνησης των έργων και της διαφορετικής μετάδοσης των όποιων ερεθισμάτων στον καθένα, ανάλογα με τα αντανακλαστικά στο δικό του αμφιβληστροειδή.

Ο τίτλος της έκθεσης «πίσω από κλειστές πόρτες», λέει πολλά. Το θέμα αγγίζεται με διαφορετικό τρόπο από την Άννα και Ελβίρα. Μου είπαν όμως πως έχουν κοινά ενδιαφέροντα, παρόμοιες εσώτερες ψυχικές διεργασίες και ίσως εμπειρίες, καλές και κακές. Γι΄αυτό και είναι φίλες. Και μόνο αν παραμείνουν έτσι, αυτό τότε και αν είναι εκδήλωση

υπερυψωμένης ψυχικής λειτουργίας, που θα έχει ανάλογη έκφραση στο έργο τους.

Και για να μη μας κατηγορούν για άμουσους, έτσι στα πρόχειρα λέω πως αυτό που χρειάζεται είναι να αφιερώσουμε χρόνο στο χαίδεμα της ψυχής, δίδοντας προτεραιότητα στα σπουδαία και σοβαρά, που εκδηλώνουν τη θεία υπόσταση του ανθρώπου, αποφεύγοντας τη φρενίτιδα του κυνηγητού της ύλης, της σπουδαιοφάνειας, του εγωϊσμού, της αντιπαλότητας και μιας ατέλειωτης φλυαρίας με ανόητο περιεχόμενο. Από κάτι τέτοια τίποτε δεν μένει. Αυτό που κρατεί στον αιώνα και διαρκεί φωτεινό είναι ακριβώς τα έργα του ανθρώπου που αναδεικνύουν την εκ του Θεού δημιουργία του.

Προτείνω λοιπόν να δούμε την έκθεση με αυτή τη διάθεση για να ανταμειφθούν οι καλλιτέχνιδες ηθικά για το έργο τους, που αποτελεί τη μυστικιστική εκδήλωση των συναισθημάτων τους, όπου υφέρπουν τα μαθήματα και τα παθήματα τους.

Μολονότι νέες βλέπουν τη ζωή πίσω από κλειστές πόρτες, εκεί όπου βρίσκουν καταφύγιο η μοναξιά και η αυτοαπομόνωση. Ο αυτοεγκλωβισμός τους όμως λειτουργεί καρποφόρα και στις δύο καλλιτέχνιδες καθώς καθαρά

φανερώνεται στο έργο τους, όπου διακρίνονται και οι προσωπικές στάσεις τους απέναντι σε συγκεκριμένα κοινωνικά προβλήματα, κάτι που αποδεικνύει πως η τέχνη τους απευθύνεται προς το κοινό. Δεν είναι δηλαδή μια ιδιότυπη προσωπική γλώσσα που εγωιστικά αναμένουν να γίνει αντιληπτή. Στην καλαίσθητη πρόσκληση, στην πρόσοψη που ανοίγει με δύο φύλλα, διαβάζουμε τον τίτλο της έκθεσης *“Behind Closed Doors”*. Ανοίγοντας τα δύο φύλλα της πόρτας μπαίνουμε στο εσωτερικό των μυστικών διαδρόμων, όπου διαβάζουμε και κάποιες οδηγίες για να βοηθηθούμε στη διεξόδυση των έντονων ψυχικών συγκινήσεων των καλλιτεχνιδων. Συγκινήσεις που δημιουργούνται από τη σημερινή πραγματικότητα, όχι και τόσο αισιόδοξη για την πνευματική και ψυχική υγεία του ανθρώπου. Στα έργα όμως των δύο καλλιτεχνιδων προσφέρεται η κάθαρση-θεραπεία. Εδώ επικεντρώνεται και η καλλιτεχνική τους αξία.

Εύχομαι στη Μαρία και Ελβίρα λαμπρό καλλιτεχνικό μέλλον και μια ευτυχισμένη προσωπική πορεία.

Χρίστος Αρτεμίδης.